

Prof. dr. sc. **Jure Radić**, dipl. ing. građ.
(1953. – 2016.)

SJEĆANJE NA PROF. DR. SC. JURU RADIĆA

Vedri graditelj mostova, ljudskosti i dobra

PRIPREMIO:
Branko Nadilo

Zbog svojih će velikih dostignuća ostati vječito zapisan u povijesti našeg graditeljstva, ali i u povijesti Republike Hrvatske kojoj je u prvim godinama neovisnosti i samostalnosti ostavio neizbrisiv trag

Jedna je nedavna vijest izazvala opću pozornost i sućut naše svekolike javnosti. Objavljeno je da je nakon duge i teške bolesti, u noći s petka na subotu 10. rujna 2016. preminuo prof. dr. sc. Jure Radić, ugledni građevinski pedagog, znanstvenik i stručnjak, ali i političar i poduzetnik. Radi se o građevinaru koji je izravno najviše pridonio samostalnoj i neovisnoj Hrvatskoj, dakako uz Hrvoja Šarinića, dipl. ing. građ., negdašnjeg voditelja velikih međunarodnih projekata, koji je bio jedan od predsjednika Vlade RH.

Prof. dr. sc. Jure Radić bio je najprije zamjenik i potom ministar znanosti, ali i predstojnik Ureda prvog predsjednika Republike Hrvatske dr. Franje Tuđmana te potpredsjednik i glavni tajnik HDZ-a. Od 1994. do 2000. bio je potpredsjednik Vlade i ministar razvitka i obnove te je znatno pridonio obnovi ratom poharane domovine. Ujedno je bio glavni taj-

nik Vijeća obrane i nacionalne sigurnosti (1992. – 1994.) te predsjednik Državnog povjerenstva za odnose s vjerskim zajednicama (1993. – 1998.) i Državnog povjerenstva za uspostavu hrvatske vlasti u Podunavlju. Stoga i ne čudi da su od-

mah nakon objave o smrti izrazi sućuti njegovoj mnogobrojnoj obitelji stigli i od Premijera i Predsjednice Republike. Predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović u svojem brzojavu, među ostalim, istaknula: "Bio je kršćanin, čovjek vjere, pun vedrine i optimizma, a hrvatski narod pamtit će ga kao velikoga graditelja mostova, ljudskosti i dobra". Također ne čudi to da su se 13. rujna na posljednjem ispraćaju na zagrebačkome Mirogoju, uz rodbinu, prijatelje i štovatelje, okupili mnogobrojni bivši i sadašnji političari, posebno oni iz HDZ-a. Štoviše, predsjednik je najjače hrvatske stranke i sadašnji premijer Andrej Plenković održao i prigodni govor, a obred je predvodio kardinal Josip Bozanić.

Velika je komemoracija u povodu smrti dugogodišnjega cijenjenog profesora, znanstvenika i voditelja velikih projekata održana 27. rujna na Građevinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. O cijenjenom su kolegi i suradniku govorili dekan prof. dr. sc. Neven Kuspilić (koji je i nad grobom održao nadahnut govor) i predstojnica matičnog Zavoda za konstrukcije prof. dr. sc. Vlatka Rajčić te du-

Brojne su bile političke funkcije prof. Radića, izdvajamo sklapanje sporazuma sa Svetom Stolicom te pregovore i zaključivanje ugovora o gradnji autocesta s Bouyguesom i Bechtelom

Prof. Radić bio je projektant velikih mostova, među kojima se posebno ističe most na autocesti preko Masleničkog ždrila (1997.)

gogodišnji suradnici izv. prof. dr. sc. Ana Mandić Ivanković i dr. sc. Zlatko Šavor koji je se od kolege oprostio nadahnutim i toplim prijateljskim riječima. Moderator je bio Davor Rajčić, dipl. iur., tajnik Fakulteta.

Prikazana je prezentacija koja je sadržavala osnovne podatke o životu i radu prof. dr. sc. Radića te mnogobrojne fotografije iz njegovih različitih životnih razdoblja. Navedena su sva njegova napredovanja u zvanju i fakultetske funkcije: predstojnik Zavoda za konstrukcije (1991. – 2007.), pročelnik Katedre za mostove (1988. – 2016.) i član Vijeća Građevinskog fakulteta (od 1980.). Spomenuti su i svi kolegiji koje je tijekom svoje dugogodišnje nastavne aktivnosti držao na preddiplomskom, diplomskom i poslijediplomskom studiju na matičnom i drugim fakultetima u zemlji i inozemstvu. Navedeni su i svi znanstveni projekti koje je tijekom svoje dugogodišnje karijere vodio za Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta te Sveučilište u Zagrebu, ali i znanstvena suradnja s odgovarajućim

fakultetom u kineskome gradu Fuzhou, glavnome gradu provincije Fujian.

Istaknuto je to da je samostalno ili sa suradnicima bio autor sedam knjiga i devet udžbenika i priručnika te 24 poglavlja u različitim drugim izdanjima. Knjige su, dakako, tematski vezane uz mostogradnju; jedna je posvećena djelu mentora i učitelja prof. Tonkovića (*Pontifex maximus*), a jedna je još u tisku u Školskoj knjizi (*Uvod u graditeljstvo*). Uredio je i tridesetak raznoraznih zbornika na engleskom i hrvatskom jeziku, a održao je 42 plenarna ili pozvana predavanja širom svijeta. Bio je samostalno ili u suradnji autor tristotinjak članaka koji su objavljeni u stranim i domaćim časopisima ili u zbornicima međunarodnih i hrvatskih znanstveno-stručnih skupova. Navedene su i brojne nagrade i odlikovanja koja je primio tijekom života, ali i to da je bio mentor i savjetnik stotinjak diplomanata i 16 doktoranda. Posebno je istaknuto njegovo umijeće u motiviranju suradnika na zajednički rad, ali i u stvaranju prijateljskoga radnog okružja.

U prikazu iznimno bogate radne biografije prof. dr. sc. Jure Radića rečeno je, među ostalim, to da je bio organizator niza skupova, promotor hrvatskih graditelja i graditeljskih ostvarenja. Uz golemi javni angažman bio je voditelj velikih strateških projekata, voditelj poslijeratne obnove i projektant velikih mostova, među kojima se posebno ističe most na autocesti preko Masleničkog ždrila (1997.). Bio je pročelnik Katedre za mostove u kojoj su projektirane najveće takve građevine u Hrvatskoj poput mosta preko Rijeke dubrovačke (2002.), vijadukta *Mirna* na Istarskome ipsilonu (2005.), Skradinskog mosta (2005.) i mosta preko Rječine (2010.). Spomenuto je i to da je bio glavni projektant budućih mostova kao što su most za otok Čiovo (koji se upravo gradi) i Pelješkog mosta, ali i dobitnik nagrade za idejna rješenja budućih zagrebačkih mostova – Jarunskog mosta (2006.) i mosta preko jezera Bundeke (2008.). Nije izostavljena ni činjenica da je jedan od autora novog terminala zagrebačke zračne luke.

Prof. Radić za svoj je rad nagrađen brojnim nagradama

Prezentacija je zaključena fotografijama druženja s kolegama na poslu koje su potkrijepile tvrdnju da je bio srdačan kolega i prijatelj, a priložene su i neke fotografije s obiteljskih druženja koje svjedoče o još jednome uspješnom dijelu života prof. dr. sc. Jure Radića – onoj u ulozi supruga, oca i djeda. Na kraju su priloženi izrazi sućuti kolega iz svijeta, a u jednoj je najavljeno da će 8. međunarodna konferencija o lučnim mostovima *Arch 2016*, koja se uskoro održava u Wrocławu, biti posvećena uspomeni na cijenjenog kolegu i projektanta. Saznajemo da je tako i bilo.

S obzirom na to da smo odlučili u cijelosti prenijeti sva izlaganja s komemoracije, u nastavku teksta bit će izneseni samo podaci koji nisu obuhvaćeni ili detaljnije obuhvaćeni u obraćanjima kolega i suradnika.

Budući je profesor i ministar rođen 15. rujna 1953., odrastao je u Baškoj Vodii u kojoj su mu živjeli roditelji. Osnovnu je školu polazio u Baškoj Vodi, a srednju u Makarskoj. Na Građevinski fakultet u Zagrebu upisao se 1972. godine, a kao izvrstan student iskoristio je mogućnost upisivanja kolegija viših godina pa je studij završio kao prvi u generaciji i prije predviđenog roka. Paralelno je studirao i na drugim fakultetima (Arhitektonskom fakultetu, Obiteljskom institutu i Institutu za višu teološku kulturu laika). Tijekom studija bio je predsjednik fakultetske studentske organizacije i tajnik Vijeća za

mlade Biskupske konferencije Jugoslavije. Diplomirao je s izvrsnim uspjehom 1977. diplomskim radom iz masivnih mostova kod prof. dr. sc. Krune Tonkovića. Odmah se, točnije 1. lipnja 1977., zaposlio na Fakultetu na kojemu je diplomirao i na kojemu je, unatoč svojim brojnim poslovima i zaduženjima, ostao zaposlen cijelo vrijeme, sve do tužnog i naglog kraja.

Na matičnom je fakultetu, na konstruktorskome smjeru na poslijediplomskom studiju tijekom 1978. i 1979. odslušao sve predmete, i sve ispite položio s ocjenom 5,0, te 1981. obranio magistarski rad *Utjecaj deformacija mostova na uvjete prelaženja*. U međuvremenu odslužio je vojni rok, gdje je bio predavač u automobilske nastavnog centru. Čak je napisao i udžbenik za obuku vojnih vozača. Stupanj je doktora tehničkih znanosti stekao 2. ožujka 1987. obranom disertacije *Prilog analizi utjecaja korisnih opterećenja grednih mostova*.

Na Građevinskom fakultetu prošao je sve stupnjeve od asistenta do redovitog profesora u trajnome zvanju. Zabilježeno je da je tijekom 1990. i 1991. bio vršitelj dužnosti prodekana, a rekli smo već da je bio dugogodišnji predstojnik Zavoda za konstrukcije i pročelnik Katedre za mostove. Bio je glavni tajnik Društva hrvatskih građevinskih konstruktora (1983. – 1988.), potom i njegov dugogodišnji predsjednik (1989. – 2016.), a ujedno član Skupštine

Svjetskog društva za mostove i konstrukcije (IABSE-a). Godine 1993. utemeljio je Hrvatski institut za mostove i konstrukcije (HIMK), koji je danas u sastavu Tehničkog veleučilišta u Zagrebu. Bio je i dugogodišnji predsjednik (1995. – 2011.) Hrvatskog inženjerskog saveza (HIS-a).

Još ga je 1990. Sabor RH izabrao za predsjednika SIZ-a za znanost, čime je, jer red je bio na Hrvatskoj, postao i posljednji predsjednik Savjeta Zajednica za znanost Jugoslavije. Nakon ukidanja SIZ-ova bio je predsjednik Znanstvenog vijeća pri Ministarstvu znanosti, tehnologije i informatike (1991. – 1992.).

Spomenuli smo njegove brojne političke funkcije, ali nismo činjenicu da je bio pričuvni časnik Hrvatske vojske u činu brigadira. Iz vremena njegova intenzivnoga političkog angažmana (1990. – 2000.) najviše se pamte sklapanje sporazuma sa Svetom Stolicom, pregovori i zaključivanje ugovora o gradnji autocesta s *Bouyguesom* i *Bechtelom* te uloga u mirnoj reintegraciji hrvatskog Podunavlja. Ipak, najviše će ostati zapamćen po doprinosu obnovi ratom poharane zemlje jer je bio kreator i predvodnik izvornog modela obnove kojim su obnovljeni deseci tisuća domova te mnoge infrastrukturne i druge javne građevine. Valja dodati to da je ujedno poticao osmišljeni razvojni nacionalni demografski program te oživljavanje otoka i područja od posebne državne skrbi.

"Mostograditeljice" profesora Radića

Nakon što je 2000. napustio većinu političkih funkcija, vratio se nastavi i znanosti, koju ionako nikada nije napuštao, ali se više posvetio stručnome radu i projektiranju te poduzetništvu kao novome izazovu. To je ponajprije ostvarivao kroz IGH d.d. (naknadno ga je osobno preimenovalo u Institut IGH d.d.) s kojim je ostvario izvrsnu suradnju još u vremenu kada su svi hrvatski građevinari i IGH bili u jednoj znanstveno-nastavnoj i stručnoj tvrtki, a bio je i vlasnik dijela dionica. U toj je tvrtki najprije bio član, potom i predsjednik Nadzornog odbora, a od 2007. do 2014. i predsjednik Uprave. Bio je uključen u brojne velike pothvate i projekte pa je tada Institut IGH bio najjača i najuglednija hrvatska građevinska tvrtka. No sveopća je kriza, koja je poharala i svjetsko i hrvatsko gospodarstvo, posebno građevinarstvo, uzrokovala velike gubitke pa je negdašnji gospodarski div bio prisiljen na predstečajnu nagodbu.

Prof. dr. sc. Jure Radić autor je više od 300 znanstveno-stručnih članaka koje je objavio u znanstveno-stručnim časopisima te zbornicima stranih i domaćih znanstveno-stručnih ili stručnih skupova. Među njima je i časopis *Građevinar* u kojemu je tiskano čak 27 znanstvenih ili stručnih članaka u kojima je bio samostalni autor ili član autorskog tima.

Time se svrstao među naše najuspješnije i najcitiranije autore. Prvi je članak, kategoriziran kao pregledni rad (*Činioci udobnosti prometa na mostovima*), objavio kao samostalni autor u broju 1/1984., a posljednji, kategoriziran kao izvorni znanstveni rad (*Seizmičko ocjenjivanje postojećih armiranobetonskih lučnih mostova*), napisan u suradnji s Marinom Franetovićem i Anom Mandić Ivanković, u broju 8/2014. Osim toga bio je jedan

od najdugovječnijih članova Redakcijskog odnosno Uredničkog odbora u kojem je neprekidno bio od 1987. do kraja 2011. godine.

Prof. dr. sc. Jure Radić, unatoč tome što je otišao prerano i prije višestruko zasluženog umirovljenja, nakupio je u svojoj karijeri toliko ostvarenja i zduženja koja bi bila dostatna za nekoliko pojedinačnih, vrlo uspješnih i bogatih karijera sveučilišnih profesora, znanstvenika, projektanata, političara, voditelja projekata i poduzetnika. Kada se sve što je radio stavi na jednu hrpu, ostaje nedogovoreno pitanje kako je sve to stizao i uspijeva, osobito kada se zna da je bio vrlo brižan suprug, otac i djed svojoj brojnoj obitelji. Nesumnjivo je da je sve to uspijeva zahvaljujući dobroj organizaciji, snažnoj volji i velikoj marljivosti. Dodatna je zagonetka kako je uz toliko poslova i zduženja uvijek uspijeva zadržati srdačnost, pristupačnost i ljubaznost te oko sebe širiti radost i vrlinu. Zbog svega će toga nesumnjivo jako nedostajati svojim kolegama, suradnicima, prijateljima i štovateljima, ali će zbog svojih velikih dostignuća ostati vječno zapisan u povijesti hrvatskog graditeljstva. Ostatak će uostalom zapisan i u povijesti Republike Hrvatske u kojoj je u prvim godinama njezine neovisnosti i samostalnosti ostavio neizbrisiv trag.

Prof. Radić u krugu obitelji

OBRAĆANJE DEKANA GRAĐEVINSKOG FAKULTETA – PROF. DR. SC. NEVENA KUSPILIĆA

Vječiti optimist velike širine i energije

Nestao je čovjek gromkoga razgovijetnog glasa i savršene dikcije, a dugo ćemo se sjećati njegove uspravne i gorde figure koja dugim i odrješitim korakom grabi prema cilju

Prerani odlazak profesora Radića golem je gubitak za Građevinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Izgubili smo profesora, pedagoga, projektanta, produktivnog publicista, iznimnog organizatora i koordinatora, plodnog znanstvenika, neumornog kreatora, konstruktivnog kritičara, iskričavog sugovornika, nenadmašnog govornika, a ponajprije kolegu i prijatelja. Teško je zamisliti to da postoji još neka osoba tolike širine i energije te vječni optimist koji zrači s toliko pozitivne energije.

Prof. Jure Radić ostavio je neizbrisiv trag na našem fakultetu. Nesporne su njegove

ve zasluge u mnogim razvojnim segmentima naše ustanove. Njegovo se djelovanje nije zaustavljalo samo na obavljanju profesionalnih zadaća, već se u svakoj prilici trudio doprinijeti svojem matičnom fakultetu. Nbrojena su djela rezultata njegova rada, ona su skoncentrirana u relativno malen vremenski okvir.

Rođen je 15. rujna 1953. u Baškoj Vodi kod Makarske, gdje je završio osnovnu školu.

Gimnaziju je polazio u Makarskoj, odakle je nakon mature otišao na studij u Zagreb. Upisao je Građevinski fakultet, a paralelno je slušao i tri godine laičke teo-

logije i Više bogoslovne škole. Znanstveni je asistent bio od 1977. do 1988. i u tom je razdoblju 1981. stekao akademski stupanj magistra znanosti, a 1987. doktora znanosti. Docent je bio od 1988. do 1989. kada je postao izvanredni profesor. Redoviti je profesor bio od 1996. do 2001., kada je postao redoviti profesor u trajnome zvanju.

U ožujku 1990. imenovan je za vršitelja dužnosti prodekana Fakulteta građevinskih znanosti u sastavu Građevinskog instituta, a u srpnju 1991. imenovan je za vršitelja dužnosti prodekana za znanost Građevinskog fakulteta. Bio je član Fakultetskog vijeća od 1980. godine.

Dužnosti pročelnika Katedre za mostove obavljao je do svoje smrti, a dužnost predstojnika Zavoda za konstrukcije od

S komemoracije na Građevinskom fakultetu u Zagrebu

Profesor i predavač na redovnim studijima te u okviru cjeloživotnog obrazovanja

1991. do 2007. godine. Bio je ovlašten revident za betonske i zidane konstrukcije i ovlašten inženjer građevinarstva u Hrvatskoj komori inženjera građevinarstva. U *IGH*-u je postao član Znanstvenog vijeća 2004., kao predsjednik Nadzornog odbora djelovao je od 2004. do 2007., a do 2014. bio je i direktor odnosno predsjednik Uprave.

Tijekom svojega vrlo aktivnog i plodnog rada bio je član niza društava, saveza, znanstvenih te stručnih i upravnih odbora. Bio je predsjednik Hrvatskog inženjerskog saveza (1995. – 2011.), glavni tajnik i predsjednik Hrvatskog društva građevinskih konstruktora (1983. – 1988.), predsjednik Upravnog vijeća (1993. – 1998.) i član Znanstvenog vijeća (od 2005.) u Hrvatskom institutu za mostove i konstrukcije (HIMK), predstavnik Hrvatske za *High Level Group* i *Focus Area Networks* za Europsku građevno-tehnološki platformu (*European Construction Technology Platform* – ECTP), osnivač i predsjednik Hrvatske

građevno-tehnološki platforme (*Croatian Construction Technology Platform* – CRCTP) te voditelj *Focus Area Networks*, član Upravnog odbora *EurekaBuild* – *Eureka Umbrella Project*, član hrvatskog odbora i skupštine (od 1989.) Međunarodnog udruženja mostograđevnih inženjera i konstruktorskog inženjerstva (*International Association for Bridge and Structural Engineering* – IABSE) te član Savjetodavnog odbora međunarodnog časopisa *Engineering Modelling* (od 2006.).

Bio je sveučilišni nastavnik na dodiplomskoj studiju iz predmeta Katedre za mostove, kao i na predmetima preddiplomskog studija, *Uvod u graditeljstvo* i *Mostovi I.*, diplomskog studija iz predmeta *Mostovi II.*, *Mostovi III.*, *Trajnost konstrukcija I.* i *Trajnost konstrukcija II.* te poslijediplomskog studija iz predmeta *Veliki mostovi*, *Estetika mostova*, *Sustav gospodarenja mostovima*, *Povijest mostogradnje* te *Mostovi u izvanrednim okolnostima*. Nastavu je držao i na Građevinskom fakul-

tetu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

U razdoblju od 1996. do 2015. bio je mentor brojnim generacijama studenata tijekom njihova rada na više od stotinu završnih i diplomskih radova te na 16 obranjenih doktorata i mentor-pratitelj šestero postdoktoranada. Samo tijekom 2016. bio je mentor jednome diplomandu, sedmorici doktoranada te jednome postdoktorandu. Na posljednjem Fakultetskom vijeću zagledao sam u desnu stranu gdje je uobičajeno sjedio prof. Radić. Mjesto je bilo prazno, a ostala je energija kojom je zračio i koja je pokretala mnoge generacije studenata, asistenata i suradnika. Nestao je gromki, razgovijetan glas savršene dikcije koji je vladao vijećnicom. Ostale su uspomene, djela i priče koje će kružiti generacijama, kao što još kruže priče o njegovu mentoru i profesoru Kruni Tonkoviću.

Zauvijek ćemo se sjećati njegove uspravne i gorde figure koja dugim i odrješitim korakom grabi k cilju.

OBRAĆANJE PREDSTOJNICE ZAVODA ZA KONSTRUKCIJE – PROF. DR. SC. VLATKE RAJČIĆ

Knjige će najdulje ostati

Volio je povezivati i zbližavati ljude pa je bio je pokretač i organizator brojnih domaćih i međunarodnih skupova koji su se održavali i za vrijeme ratnih zbivanja, a bio je glavni istraživač u nizu znanstvenih projekata

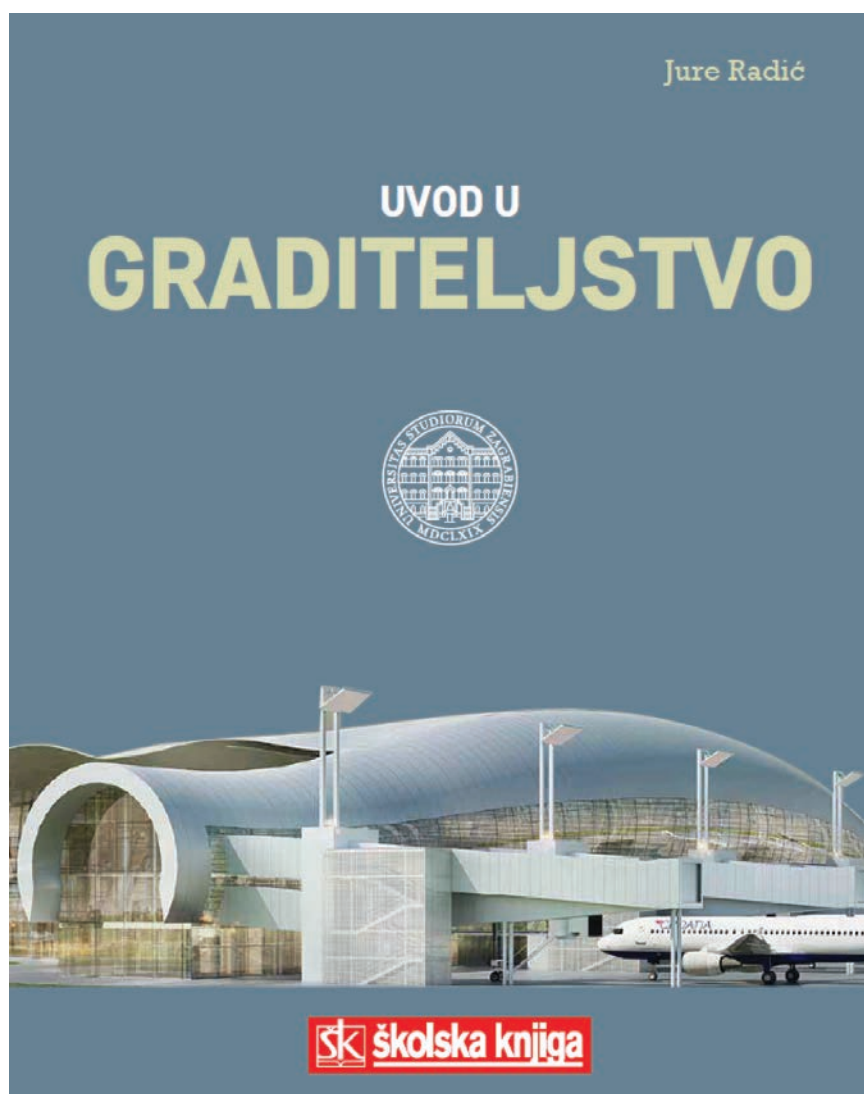
Prof. Radić volio je **knjigu** u svim, brojnim značenjima te riječi. Od mnogih njegovih izjava vezanih uz knjige pamtimo onu koju je često izgovarao: "Od svega što radimo, najdulje će ostati knjige". Pored svih, brojnih obveza uvijek je u mislima imao ideje i planove za nove knjige i isticao potrebu za pisanjem i objavljivanjem. U trajnom će nam sjećanju stoga ostati njegovih sedam autorskih knjiga, čak 29 uredničkih knjiga, 24 poglavlja u knjigama te devet udžbenika i skripta koje je pripremao za studente, ali i za kolege u praksi.

Knjige pokazuju njegovu stalnu usmjerenost na budućnost, uz istodobnu analizu sadašnjosti i poštovanje svega onoga što su nam u ostavštinu predale generacije prije nas. Zato i ne čudi to da su knjige tematski raznovrsne i nisu vezane samo uz projektiranje mostova, nego su povezane s bitnim prekretnicama i događajima u vremenu u kojemu je živio. Primjer za to je knjiga *Vrijeme rušenja i vrijeme građenja: cestovni mostovi u Domovinskom ratu - razaranje i poslijeratna obnova*. Posvećivao je knjige ljudima koje je cijenio i htio im se odužiti za preneseno znanje i iskustvo. Primjer je knjiga koju je posvetio svojem učitelju i mentoru pod naslovom *Pontifex Maximus - život i ostvarenja najvećega hrvatskog mostograditelja prof. dr. Krune Tonkovića*. Bio je društveno vrlo aktivan i vodio je mnoga društva i saveze pa je i njima posvećivao knjige kako bi promicao njihov rad i oteo zaboravu dostignuća iz prošlosti. Primjer je *Spomen - knjiga stovadesetpetogodišnjice Hrvatskog inženjerskog saveza*.

U 2015. s velikim je veseljem pripremio prekrasan pregled graditeljstva u novome udžbeniku *Uvod u graditeljstvo* koji bi

uskoro trebao biti otisnut. U koricama je imao već posložene i pripremljene materijale za nove knjige koje nam je pokazivao s velikim entuzijazmom; jedna je nosila naslov *Povijest mostova*, a druga *Ostvarenja Katedre za mostove Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu*.

Volio je povezivati i zbližavati ljude. Bio je pokretač i organizator više od 80 domaćih i međunarodnih znanstvenih i struč-

Najnovija knjiga prof. Radića, trenutačno u tisku

Prof. Radić bio je autor 7 knjiga, 24 poglavlja u knjizi, 9 udžbenika i priručnika ...

nih konferencija, simpozija i savjetovanja koji su se održavali i za ratnih zbivanja.

Osmišljavao je i bio glavni istraživač u nizu znanstvenih projekata, a posebno treba istaknuti znanstvenu suradnju s *College of Civil Engineering* u Fuzhou u Kini koja je uključivala mobilnost znanstvenika i studenata, razmjenu stručnosti i sredstava. Ta se suradnja nastavila i izvan bilateralnih odnosa, kroz međunarodne konferencije. Stoga i ne čudi da će ovogodišnja konferencija i zbornik radova *Arch'16* biti posvećena sjećanju na prof. Juru Radića.

U znanstvenim se projektima bavio temama ocjene pouzdanosti postojećih

mostova (2013. - 2016.), graničnim stanjima i održivošću mostova (2007. - 2012.), unaprjeđivanjem nosivih struktura mostova (2002. - 2006.) i modeliranjem trajnosti lučnih mostova (1998. - 2002.).

Objavio je više od 300 znanstvenih i znanstveno - stručnih radova u časopisima i zbornicima raznovrsnih skupova. Objavljena su mu 42 pozvana predavanja na skupovima u zemljama širom svijeta. Vodio je stotinjak disertacija, magistarskih i diplomskih radova.

Bio je iznimno inteligentan, usmjeren, radišan i uspješan te je visoko cijenjen u domaćim i međunarodnim građe-

vinskim, ali i u poslovnim i društvenim krugovima. Za svoj rad dobio je cijeli niz nagrada. Dovoljno je spomenuti samo neke: *Kolos*, nagradu Hrvatske komore inženjera građevinarstva za iznimno dostignuće u struci (2014.), prvu nagradu za idejno rješenje novog terminala zagrebačke zračne luke (2008.), mosta Bunde (2008.) i mosta Jarun (2007.), ali i nagradu *Fran Bošnjaković* Sveučilišta u Zagrebu za znanstvene rezultate, promicanje znanstvene discipline i struke te prijenos znanja i posebno odgoj mladih stručnjaka u području tehničkih znanosti (2006.), nagradu *Iosip Strossmayer Zagrebačkog velesajma* i pod pokroviteljstvom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za knjigu *Konstruiranje mostova* (2005.) te godišnju nagradu za znanost u području tehničkih znanosti (2004.).

Prof. dr. sc. Jure Radić bio je vrlo aktivan i u političkome i javnome životu za što je primio brojna odlikovanja: Velered kralja Dmitra Zvonimira s lentom i Danicom, Red kneza Trpimira, Red Ante Starčevića, Red Danice hrvatske s likom Ruđera Boškovića (najveće državno odlikovanje za znanost), Red Danice hrvatske s likom Nikole Tesle (najviše državno odlikovanje za izumiteljstvo), Red hrvatskog pletera, Spomenicu Domovinskog rata, Spomenicu domovinske zahvalnosti i medalju Vukovar (za obnovu Hrvatske) te mnoge druge.

Brojni zbornici čiji je urednik bio prof. Radić

IZLAGANJE IZV. PROF. DR. SC. ANE MANDIĆ IVANKOVIĆ O STRUČNOJ DJELATNOSTI KATEDRE ZA MOSTOVE

Racionalan projektantski pristup za građevine koje zrače ljepotom

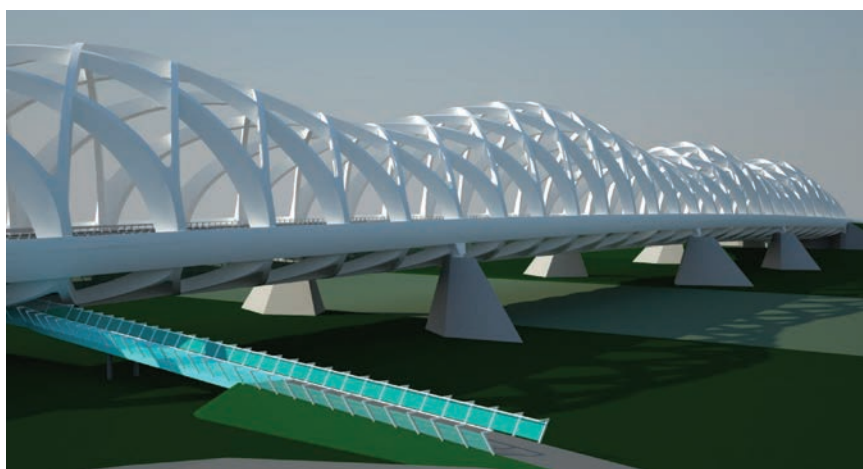
Kada je prof. Radić počeo voditi Zavod za konstrukcije, osim nastavnog i znanstvenog znatno je pojačan i praktičan stručni rad, a Katedra za mostove je zapošljavala dvadesetak ljudi

U razdoblju od 1991., kada je prof. Radić imenovan na čelo Zavoda za konstrukcije, osim nastavnog i znanstvenog rada znatno je pojačan i praktičan stručni rad. U radni je odnos na Fakultet tada stupio i Zlatko Šavor, a postupno i veći broj mlađih suradnika pa je Katedra zapošljavala dvadesetak ljudi. U sklopu Katedre izrađeni su projekti za gotovo sve velike mostove izgrađene u Hrvatskoj u doba obnove i intenzivne gradnje autocesta. Posebno treba istaknuti:

- lučni most *Maslenica* s rasponom od 200 m koji je svojevrsni simbol hrvatske tradicije gradnje lučnih mostova, a izgrađen je tijekom Domovinskog rata, nakon što je rušenjem staroga mosta prekinuta glavna prometna veza sjevera i juga Hrvatske. Građen je na dometu agresorskog topništva i taj je veliki i lijepi most simbol obnove Hrvatske.

Most preko Krke kod Skradina

Prof. Radić autor je i projektant budućih mostova, na slici most Bundek

- most preko Rijeke dubrovačke koji je prvi ovješeni most na tlu Hrvatske, najvećeg raspona od 304 m, a građen je u kombinaciji spregnute i prednapete sandučaste grede

- spregnuti gredni most preko Drave u Belišću kontinuiranog sustava glavnog mosta od 2 x 96 m s prednapetim prilazima
- most preko Save kod Martinske Vesi, s glavnim rasponom od 145 m i korisne

- širine 4 m, koji je drugi viseći pješački most u Hrvatskoj
- gredni prednapeti betonski most *Kamačnik* u sklopu autoceste Zagreb – Rijeka koji premošćuje slikovit kanjon istoimene rječice koja ima status zaštićenog krajolika i zbog čega je most konceptualno netipično rješenje s kratkim rubnim rasponom od 23,5 m, a najvećim srednjim rasponom od 125 m
- spregnuti vijadukt *Mirna* na zapadnome kraku Istarskog ipsilona, na dionici Nova Vas – Višnjan, koji prevodi prometnicu preko doline i korita rijeke Mirne, u ukupnoj duljini od 1378 m, na vrlo nepovoljnome temeljnom tlu, a građen je uzdužnim potiskivanjem
- most preko Krke u neposrednoj blizini ulaza u nacionalni park *Krka*, koji ima raspon luka od 204 m i spregnuti

Most preko rijeke Dubrovačke

rasponski sklop te je jedinstven među hrvatskim armiranobetonskim lučnim mostovima

- most preko kanjona Rječine koji je južni blizanac razupornog mosta izgrađenog u osamdesetim godinama prošlog stoljeća.
- Trenutačno se gradi most kopno – otok Čiovo koji će biti izvrsno uklopljen u vizuru grada Trogira, a proteže se preko 14 raspona, od kojih je najveći (41,4 m) ujedno i pokretni.

Kroz različite je faze projektiranja prošao most kopno – Pelješac i rađeno je mnogo

varijanti, a konačna je kontinuirana čelična sandučasta konstrukcija koja je u središnjem dijelu ovješena preko kosih zatega na šest središnjih armiranobetonskih pilona u rasponima od 285 m. Gradnjom mosta kopno – Pelješac uspostaviti će se čvrsta cestovna veza između svih dijelova hrvatskog teritorija. Slijede budući mostovi preko Save u Zagrebu kao sastavni dio velikog projekta uređenja Save odnosno integracije grada s vlastitom rijekom. Radi se o ovješenoj mostu *Jarun* s kosim pilonom te kontinuiranoj prostornoj čeličnoj mostu *Bundek* koji je oblikovan od sustava kosih ukriženih lukova.

Posljednjih je godina Katedra iskoračila i u druge poslove izvan onih vezanih uz mostove poput projekata aerodroma u Zagrebu i Donjecku, tvornice žbuke u Obrovcu te luke Gaženica u Zadru. Prof. Radić u predgovoru jedne knjige napisao je: "Nastojali smo, sljedeći temelje naših prethodnika, njegovati racionalan projektantski pristup iz kojeg proizlaze postojane i gospodarski prihvatljive građevine, građevine koje zrače ljepotom i ocrtavaju autorske vrednote rađene u radosti stvaranja i jasnoj težnji za profesionalnom korektnosti, ali i prepoznatljivoj izvornosti!"

Viadukt Mirna

IZLAGANJE IZV. PROF. DR. SC. ANE MANDIĆ IVANKOVIĆ O PROF. RADIĆU MENTORU I PROČELNIKU

Vođa koji je znao motivirati svoje suradnike

Kao stručnjak i priznati znanstvenik bio je zahtjevan i poticajan mentor, vješt koordinator i precizan savjetnik, ali i srdačan kolega pun duha, veselja i optimizma

Prof. Radić bio je pristupačan studentima te im je darivao svoje udžbenike. S veseljem je podržavao aktivnosti Studentskog zbora i drugih studentskih organizacija te nikada nije odbio ni jednu studentsku molbu.

Bio je mentor više od stotinjak diplomata. Unatoč brojnim obavezama izvan Fakulteta, uvijek je bio prisutan na obranama diplomskih radova. Pri propitivanju stečenog znanja uvijek je nastojao stvoriti ugodnu atmosferu te score diplomirane inženjere potaknuti na razmišljanje o budućim poslovima i suradnjama. Mnogim je diplomantima omogućio i prvo zaposlenje te početak pravoga inženjerskog rada.

Bio je mentor i savjetnik 16 doktoranada i šestero poslijedoktoranada. Poticao nas je na to da istražujemo pojedina područja mostogradnje kroz tehnike gradnje, metodologije proračuna, gledišta trajnosti, inovacije u projektiranju i pristupu estetici radi dugoročnog cilja unaprjeđivanja gospodarenja cestovnom mrežom, ali i konkurentnosti izvan granica Hrvatske. Stoga ne čudi da su brojni njegovi bivši studenti i doktorandi danas uspješni ljudi na vodećim pozicijama u Hrvatskoj i inozemstvu. Neki su direktori vodećih građevinskih tvrtki, neki su priznati i aktivni projektanti, neki su profesori na cijenjenim sveučilištima, neki sudjeluju u uređivanju priznatih časopisa, a neki su među vodećim ljudima važnih konstruktorskih i mostograditeljskih udruženja u europskim razmjerima.

Mi koji smo bili njegovi najbliži suradnici na Katedri za mostove najbolje znamo

koliko je snažno poticao prožetost znanosti, obrazovanja i praktičnoga rada, ali sve to u prijateljskome okružju i međusobnoj ljudskoj potpori. Uvijek je rado prihvaćao poziv na proslavu naših znanstvenih postignuća, magisterija, doktora, poslovnih uspjeha, ali bez iznimke i pozive na rođendanske proslave i vjenčanja.

Paralelno je tražio da napredujemo u poslu, ali i u obiteljskome životu. Nas kolegice uvijek je poticao na to da ne zanemarimo širenje obitelji pa smo mu jednom, šaleći se, najavile da planiramo sve skupa otići na porodični dopust i pri-

tom ga upitale: "Kako ćete onda bez nas, profesore?"

Na sastancima u našem arhivu razgovarali smo o budućim poslovima te raspodjeljivali uloge u tekućem istraživačkom projektu, uređivanju knjiga, organizaciji kongresa, nastavi i stručnome radu. Ta se križaljka, kako smo zvali njegovu raspodjelu zadataka, često mijenjala, jer je smatrao da ćemo jedino tako postati kompletni stručnjaci i osobe. Iako nam je u nekim trenucima možda bilo naporno "skakati" sa zaduženja na zaduženje, mislim da mogu uime svih reći to da mu danas na tome zahvaljujemo. Prošli smo potpuno različite angažmane i tako i sami sebi raščistili nedoumice oko toga što nam najbolje ide i u čemu možemo pridonijeti najviše.

Profesor nam je kontinuirano postavljao nove izazove kroz koje smo se neprekid-

Prof. Radić je često bio okružen najbližim suradnicima

Prof. Radić bio je mentor mnogim doktorandima i diplomatima

no razvijali. Veselio se uspjehu svojih asistenata pa im je nesebično omogućio da se usavršavaju na stranim sveučilištima te aktiviraju u međunarodnim znanstvenim i strukovnim organizacijama. Bio je odlučan čovjek, pravi vođa te uvijek spreman za nove izazove. Znao je ohrabriti i motivirati svoje suradnike. Vjerujem da mnoga naša ostvarenja ne bi bila moguća bez takvog koordinatora i voditelja.

Na tim je sastancima, nakon raspodijele zaduženja, zaključivao da dan ima 24 sata. Iako su nam neki zadaci izgledali neostvarivi u tako kratkim rokovima pa bismo mu znali reći: "Da, profesore, 24 sata stane u dan, ali 48 sati ne možemo nikako nagurati u jedan dan". Ipak, njegov optimizam i povjerenje bili su nam velik poticaj i na kraju smo uvijek uspijevali ostvariti planirano.

Žalosni smo što nas je napustio tako iznenada jer pokazivao je iznimnu snagu i upornost u svojoj borbi pa smo vjerovali da ćemo ga uskoro opet sresti na poslu. Kad bismo se s njim čuli i ovih posljednji mjeseci da bismo razgovarali o projektima na kojima smo radili, bio je uvijek toliko suveren i jasan u davanju savjeta i zadataka da je teško bilo i pomisliti na to koliko je zapravo bolestan.

To koliko je bio optimističan pokazuje i či-

njenica da je u lipnju kao voditelj prijavio novi istraživački projekt Hrvatskoj zakladi za znanost, a početkom je rujna požurio tiskaru kako bi studentima nove generacije na vrijeme bila dostupna knjiga *Uvod u graditeljstvo* po kojoj će držati predavanja.

Profesor Radić bio je zahtjevan ali i poticajan mentor, stručnjak prepun stvaralačkih ideja, priznati znanstvenik u međunarodnim razmjerima, vješt koordinator i precizan savjetnik, ali izvan svega bio je srdačan kolega pun duha, veselja i optimizma.

Srdačan kolega i prijatelj

OBRAĆANJE DR. SC. ZLATKA ŠAVORA KAO KOLEGE I PRIJATELJA

Podigao je Katedru za mostove na svjetsku razinu

I u najtežim vremenima za Hrvatsku kada je obavljao najviše javnih dužnosti, znao je naći vremena za svoje kolege jer je Fakultet bio i ostao njegova prva ljubav

Dragi Jure, pozvao si me 1991. da dođem na Fakultet i od tada smo radili zajedno i postali bliski prijatelji. Bavili smo se projektiranjem mostova, i to od Masleničkog mosta kao prve velike građevine na *Dalmatini* pa sve do mosta kopno – otok Čiovo, koji se sada gradi. Promišljali smo o raznim varijantama povezivanja kopna i poluotoka Pelješca. Inovirali smo predavanja iz raznih predmeta na Fakultetu i organizirali nova. I u najtežim vremenima za Hrvatsku, kad si se prihvatio najviših javnih dužnosti, znao si naći vremena za svoje kolege jer Fakultet je bio i ostao tvoja prva ljubav. Nisi se uzoholio i ostao si isti u odnosu prema kolegama. Razmišljao si, da upotrijebim rječnik šaha, barem 20 poteza unaprijed. Tvoje

strateške vizije potaknule su izgradnju naših autocesta, a tvoje organizacijske sposobnosti omogućile su uspješnu obnovu ratom razorenih hrvatskih krajeva.

Bio si uvijek dobre volje, nikad nisam čuo da si izustio kakvu ružnu riječ. Tvoj optimizam bio je legendaran. Nikada neću zaboraviti kako si na jednome skupu Društva konstruktora 1993. na Brijunima rekao da će sljedeći skup biti održan na Plitvicama. I tako je zaista i bilo.

Imao si neiscrpnu energiju i bilo te je vrlo teško pratiti. Usporedo si znao raditi više poslova: od nastave preko pisanja udžbenika, projektiranja i organizacije stručnih i znanstvenih skupova do upravljanja tvrtkama.

Prof. Radić s najmlađim unukom

Vjerovao si mladima. Davao si im ozbiljna zaduženja i našao način da ih potakneš da to i odrade.

Digao si Katedru za mostove na svjetsku razinu. Proputovao si cijeli svijet od Argentine i Meksika do Kine i Japana, promičući saznanja o postignućima hrvatske mostogradnje. Organizirao si nebrojene domaće i međunarodne znanstvene i stručne skupove na kojima su sudjelovali i najugledniji svjetski znanstvenici i projektanti.

Volio si sport. Kad si kao mladi asistent dolazio na Fakultet, uvijek si pod rukom nosio *Sportske novosti*. Navijao si, naravno, za *Hajduk*, a od velikih inozemnih klubova za *Barcelonu*.

Često si odlazio u tvoju voljenu rodnu Bašku Vodu, ali si volio otići i u Zagorje i zimi na skijanje u Austriju.

S najvećom si ljubavlju pričao o svojoj obitelji i njihovim postignućima, a osobito o unucima. Svako malo iznenadio bi me koliko unučadi trenutačno imaš. Taj je broj neprekidno rastao.

Prof. Radić s bliskim suradnikom prof. Šavorom

Prof. Radić sa suprugom Jadrankom

Nikad se nisi tužio. U posljednjim si razgovorima na moje pitanje: "Kako si?", odgovarao: "Borim se!"

Jedna kineska mudrost tvrdi da postaješ čovjek kad dobiješ dijete, napišeš knjigu i posadiš drvo. Što onda reći za tebe koji imaš petero divne djece i sedamnaestoro unučadi, napisao si sedam knjiga i uredio njih 29, a u Baškoj Vodi posadio si i mnoga stabala maslina.

Bio si velik čovjek, izniman stručnjak i znanstvenik te nadasve drag prijatelj i kolega.

Još uvijek ne mogu vjerovati da te više nema. Stalno očekujem da me pozoveš na ugodni razgovor u tvoj radni kabinet. Tvoj je prerani odlazak nenadoknadiv gubitak za tvoju obitelj, za nas, tvoje kolege i prijatelje, za Katedru za mostove, Zavod za konstrukcije, Građevinski fakultet i hrvatsko građevinarstvo u cjelini.

U ime kolega i u svoje osobno ime izražavam najdublju sućut suprugu Jadranki, djeci Ivani, Mariji, Vjekoslavu, Jeleni i Višeslavu, njihovim bračnim drugovima i mnogobrojnoj unučadi.

Prof. Radić bio je priznati znanstvenik u međunarodnim razmjerima